

SALOME

Yksinäytöksinen musiikkidraama, Oscar Wilden samanimiseen näytelmään säveltänyt Richard Strauss.

Ensiesitys jouluk. 9 p:nä 1905 Dresdenissä.

Herodeksen palatsin pengermällä, jolta näkee juhlasaliin, oleilee tetrarkan henkivartiosto. Vartioston nuori syyrialainen päällikkö Narraboth katselee saliin, vaipuneena prinsessa Salomen viekoittelevan kauneuden ihailuun. Hovipoika turhaan häntä varoittaa, selittäen kuinka vaarallista sellainen prinsessan katseleminen on. Yö on painostava. Sotilaitten keskusteluun sekoittuu salista kantava vieraiden sorina. — Silloin kuuluu kuin haudasta kumea ääni: Se on Johannes Kastaja, joka kaivosta, mihin hän vangittuna on suljettu, julistaa Kristuksen tuloa. Pelko valtaa sotilaat; toiset pitävät vankia hulluna, toiset profeetana, kaikki pelottomana miehenä, joka voimakkaasti saarnaa hallitseville heidän synneistänsä ja kehoittaa heitä tekemään ajoissa parannuksen. Sotilaat tietävät kertoa hänen erämaaelämästään.

Pengerhälle ilmestyy äkkiä kiihtynyt Salome. Isäpuolensa Herodeksen himokkaat silmäykset ja juopuneiden vieraiden hälinä on hänet karkoittanut ulkosalle. Hänessä itsessään kiehuu äitinsä syntinen veri, ja hoviympäristön turmeltunut ilmapiiiri on myrkyttänyt hänen ajatus- ja tunnemaailmansa. Hänen sairaalloinen sielunsa palaa uusiin kokemuksiin, tuntemattomiin nautintoihin. Kun hän nyt kuulee profeetan äänen, herää hänessä halu nähdä tuo mies, jota hänen äitinsä vihaa, koska profeetta oli häntä nuhdellut riettaasta elämästä, ja jota Herodes pelkää vangittunakin. On kielletty vankia tapaamasta, mutta prinsessan toivomusta ei rakastunut Narraboth voi vastustaa.

Johannes nousee kaivostaan, jatkaen Herodiaan tuomitsemista. Hänen villi, voimakas henkilönsä herättää Salomessa hurjia haluja, ja prinsessa tahtoo suudella outoa erämaanmiestä. Mutta Johannes torjuu jäyhästi hänen aistilliset lähentelemisensä ja neuvoo häntä tekemään katumuksen. Salomen kiihko tästä vain yltyy, eikä hän kiinnitä mitään huomiota siihen, että kohtauksen järkyttämä Narraboth hänen edessään surmaa itsensä. Johanneksen olemus on hänet kokonaan kiehtonut. Tämä, kauhistuneena nuoren naisen aistipalosta, kehoittaa prinsessaa etsimään Häntä ainoata, joka hänet voi pelastaa, Galilealaista. Mutta kaikki on turhaa, ja lausuen: »Ollos kirottu, synnin saastuttaman äidin tytär», profeetta laskeutuu jälleen vankilaansa. —

Herodes, juopumuksen ja hillittömän Salomehalunsa sekoittamana, astuu vieraineen salista, Herodiaan kanssa riidellen. Herodes kärsii tekemistään rikoksista, mutta Herodias on kylmä käärme. Ainoastaan tytärpuolensa himoitseminen saa tetrarkan veren käymään. Hän ei vain löydä myötämielisyyttä naisten taholta: Salome on väsynyt ja välinpitämätön, Herodias pistävän pilkallinen. Viimemainittua rai-vostuttaa Johanneksen parannussaarna ja hän vaatii, että vangin ääni vaiennetaan. Herodes kuitenkin ei suostu väkivallantekoon, hän kun pitää Johannesta jumalten lähettämänä ennustajana.

Viisi heprealaista joutuu kiivaaseen sanasotaan uskonpykälistä. Kaksi natsarealaista kertoo Messiaan tekemistä ihmeistä. Vielä kerran kuullaan Johanneksen pauhaavan Herodiasta, Baabelin tytärtä, vastaan ja ennustavan hänelle hirveätä loppua. Herodes kaipaa viihdytystä, vapautuakseen kiusaavista ajatuksista, ja hän pyytää Salomea tanssimaan hänelle. Salome kieltäytyy. Herodes lupaa täyttää hänen kaikki toivomuksensa, tahtokoon prinsessa mitä ikinä hyvänsä. Salome tanssii nyt seitsemän hunnun tanssinsa. Palkkioksi hän vaatii Johanneksen pään. Pelästynyt Herodes tarjoaa turhaan hänelle kaikkia aarteitaan profeetan hengen asemesta, mutta hullautunut prinsessa pysyy vaatimuksessaan. Puolisonsa riemuitessa tetrarkan on suostuminen.

Paikalle tuodaan vadissa Johanneksen pää. Mutta

ei äitinsä kostonhimoa noudattaakseen, vaan aisti-
hurmansa tyydyttämiseksi on Salome profeetan pään
vaatinut, ja kun se nyt on hänen edessään, hän suutelee
sitä intohimoisesti, ilmituoden luonnotonta lemmen-
kiihkoansa. Paheellista Herodestakin iljettää näky
ja hän antaa sotilaille käskyn: »Tuo nainen tappakaa»!
Sotamiehet musertavat prinsessan kilpiensä alle.

